



VEILEDER FOR DELING AV PERSONOPPLYSNINGER MELLOM NAV OG FYLKESKOMMUNEN – SAMARBEID OM OPPLÆRINGSLØP

Målgruppe: Nav-veiledere og kontaktpersoner i fylkeskommunen

Formål: Forklare det juridiske handlingsrommet når Nav og fylkeskommunen trenger å dele personopplysninger for å samarbeide om at voksne arbeidsledige gjennomfører videregående opplæring som kvalifiserer til arbeid.

Har du innspill til veilederen?

Send inn til: arbeidsavdelingen.arbeidsmarkedstiltak@nav.no

Utarbeidet av en arbeidsgruppe fra AVDir og HK-dir bestående av: Marianne Torkilseng, Line Prestrønning, Silje Karikoski, Chris Andre Rydning Presthus, Eirik Øen Haugen, Mia Stjern Gjeldnes, Sølvi Jacobsen, Trond Fitje og Vanja Miric

Sist oppdatert: 29.05.2026

Innhold

Sammendrag	2
1. Tema og avgrensning	2
2. Hvorfor er det behov for å dele personopplysninger?	3
2.1 Nytte av samarbeid	3
2.2 Virkemidlene til fylkeskommunen	3
2.3 Virkemidlene til Nav	4
3. Rettslige rammer for deling av personopplysninger	5
3.1 Hva vil det si å dele personopplysninger?	5
3.2 Behandlingsgrunnlag etter GDPR	6
3.3 Unntak fra taushetsplikt som utfyller GDPR	6
3.4 Deling skal ikke brukes til kontrollformål	7
3.5 Betydningen av brukermedvirkning	7
3.6 Mottakers oppgaver og betydningen av samarbeid	8
3.7 Hvilke opplysninger kan deles?	9
4. Slik vurderer du om personopplysninger kan deles	9
4.1 Hvilken konkret oppgave skal jeg løse?	10
4.2 Hvilke opplysninger er nødvendige for å løse denne oppgaven?	11
4.3 Kan formålet nås uten å dele personopplysninger eller med mindre detaljerte eller mindre sensitive opplysninger?	12
4.4 Ønsker deltakeren at jeg deler disse opplysningene?	12
4.5 Dokumenter vurderingen	13
5. Oppsummering	13
6. Eksempler på personopplysninger som kan deles	13

Sammendrag

Denne veilederen beskriver når og hvordan Nav og fylkeskommunen kan dele taushetsbelagte personopplysninger om voksne som deltar i videregående opplæring for å kvalifisere seg til arbeid. Formålet er å støtte ansatte i vurderingen av om og når opplysninger kan deles og hvilke opplysninger som kan deles for å styrke gjennomføring av opplæringsløp og overgang til arbeid.

Veilederen redegjør for det rettslige handlingsrommet for deling etter personvernforordningen (GDPR) og forvaltningsloven § 13 b nr. 5, og forklarer hvordan delingen kan foregå samtidig som den opprettholder regelverkets krav. Den tydeliggjør hvilke vurderinger som må gjøres før deling: hvilket formål delingen har, hvilken oppgave som skal løses bedre, hvilke opplysninger som er nødvendige for dette og hvordan delingen er til nytte for den enkelte deltakeren.

Deling er tillatt, men kun når det er nødvendig for å løse oppgavene til det organet som deler opplysningene, og når delingen bidrar til en bedre og mer helhetlig oppfølging av den enkelte deltakeren. Det er ikke tilstrekkelig at delingen er til nytte for mottakeren alene. Det må være en klar og konkret sammenheng mellom opplysningene som deles og avgiverorganets oppgaveløsning.

Videre beskrives betydningen av brukermedvirkning. Deling skal skje i åpen dialog med deltakeren, som skal få tydelig informasjon om hvilke opplysninger som deles og hvorfor det deles. Deling bør som hovedregel ikke skje hvis deltakeren motsetter seg dette.

Til slutt gir veilederen eksempler på typiske situasjoner der deling kan være aktuelt før og underveis i opplæringsløpet og en praktisk sjekklister og oversikter som støtte for ansatte i Nav og fylkeskommunen i konkrete delingssituasjoner.

1. Tema og avgrensning

Denne veilederen handler om deling av personopplysninger mellom Nav og fylkeskommunen i forbindelse med videregående opplæring for voksne (VOV).

Veilederen retter seg mot ansatte i Nav som følger opp voksne arbeidssøkere og ansatte i fylkeskommunen som følger opp deltakere i voksenopplæring. Den skal fungere som et praktisk hjelpemiddel i møte med konkrete delingssituasjoner, men gir ikke en uttømmende fasit på hvilke personopplysninger som kan deles. Du må alltid gjøre individuelle og konkrete vurderinger i hver enkelt sak.

Veilederen omfatter deling av personopplysninger etter at deltakeren har fått innvilget plass på VOV og frem til opplæringen er fullført eller avsluttet. Samarbeid og deling før det er avklart at deltakeren skal starte i VOV, eller deling som har andre formål enn å støtte gjennomføring av opplæringsløpet, faller utenfor veilederen.

Veilederen gjelder kun deling som skjer direkte mellom Nav og fylkeskommunen. Situasjoner der deltakeren selv deler opplysninger, er ikke omfattet.

Veilederen er et supplement til:

- Rapporten *Deling av personopplysninger mellom NAV og fylkeskommunen – utredning av juridisk handlingsrom (2024)*¹
- *Veileder for deling av personopplysninger – Realkompetansevurdering (RKV)*²

2. Hvorfor er det behov for å dele personopplysninger?

2.1 Nytte av samarbeid

Nav og fylkeskommunen har ulike lovpålagte oppgaver og virkemidler, men de understøtter et felles mål: å kvalifisere voksne arbeidssøkere til yrkeslivet.

Fylkeskommunen skal gi voksne den videregående opplæringen de har rett til, og tilpasse opplæringen ved behov. Nav har ansvar for å følge opp voksne arbeidssøkere, blant annet med økonomiske ytelser og tiltak. Hvis det oppstår behov som gjør det vanskelig for en person å gjennomføre opplæringen, må Nav og fylkeskommunen vurdere om samarbeid og deling av nødvendige opplysninger kan bidra til at opplæringen lykkes.

2.2 Virkemidlene til fylkeskommunen

Fylkeskommunen har ansvar for å organisere og tilpasse videregående opplæring for voksne innenfor lov og forskrift. Opplæringstilbudet for voksne organiseres fleksibelt. De som har rett til videregående opplæring for voksne har rett til å få realkompetansen sin vurdert og dokumentert.³ Resultatet av realkompetansevurderingen danner grunnlaget for opplæringstilbudet og skal gå frem av vedtaket om inntak.⁴ Opplæringsløpet skal bygge på kompetansen til deltakeren med opplæring i de fagene eller modulene som er nødvendige for å oppnå ønsket sluttkompetanse, slik at deltakerne så raskt som mulig kan oppnå relevant kompetanse for arbeid eller videre utdanning.⁵ Videre skal

¹ [Deling av personopplysninger mellom NAV og fylkeskommunen | HK-dir.](#)

² [Veileder for deling av personopplysninger mellom Nav og fylkeskommunen – realkompetansevurdering - nav.no.](#)

³ Opplæringslova § 18-8. Se også [veileder om realkompetansevurdering i grunnopplæringen.](#)

⁴ Opplæringsforskriften § 13-5.

⁵ Opplæringslova § 18-1.

opplæringen tilpasses deltakerens livssituasjon⁶ og gjennomføres på en måte som legger til rette for et forsvarlig og tilfredsstillende læringsutbytte.⁷

Opplæringen kan organiseres på ulike måter, blant annet som opplæring med fysisk oppmøte på skole, som fjern- eller nettundervisning eller helt eller delvis som opplæring i bedrift. Opplæringen kan gjennomføres på ulike tidspunkt.

Deltakere i VOV med nedsatt funksjonsevne eller særskilte behov har rett til tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, så lenge tilretteleggingen ikke utgjør en uforholdsmessig byrde for fylkeskommunen.⁸

Opplysninger Nav har om deltakerens fungering, læringsutfordringer og arbeidslivserfaring kan gi verdifulle innspill til fylkeskommunen når de skal tilpasse og organisere opplæringstilbudet. Slik informasjon kan bidra til å identifisere behov for ekstra støtte, tilrettelegging eller valg av opplæringsform, for eksempel praksis i bedrift eller tilpasset opplæring. Dette gir et bedre grunnlag for å tilrettelegge opplæringsløpet slik at det blir mest mulig relevant og gjennomførbart for den enkelte deltaker.

2.3 Virkemidlene til Nav

Navs virkemidler kan bidra til at flere fullfører og består videregående opplæring på to hovedmåter. For det første kan Nav bidra til å skape trygghet og ro i deltakerens liv utenfor selve opplæringssituasjonen, for eksempel gjennom økonomisk støtte, som kan gjøre det lettere for deltakerne å konsentrere seg om opplæringen. For det andre kan Nav bidra med å finne tilpassede læreplaner og i forlengelsen av dette varig arbeidsplass.

Fylkeskommunen har ofte opplysninger om forhold som gjør det krevende for deltakerne å stå i opplæring og senere jobb. Hvis slike opplysninger deles, kan Nav vurdere riktige tiltak, særlig i forbindelse med praksis eller læretid. På denne måten kan Navs virkemidler, som arbeidsmarkedstiltak og tiltakspenger, understøtte fylkeskommunens oppgave med opplæringen, og deres formål om å kvalifisere deltakeren til yrkeslivet.

Den vanligste formen for støtte til å ta videregående opplæring, er at Nav innvilger opplæringstiltak, jf. tiltaksforskriften kapittel 7. Opplæringstiltak innvilges som oftest som en enkeltplass i ordinær videregående opplæring.⁹ Nav og fylkeskommunen kan

⁶ Opplæringslova § 19-2 andre ledd.

⁷ Opplæringslova § 19-5 første ledd jf. § 11-1.

⁸ Opplæringslova § 19-5 tredje og fjerde ledd.

⁹ Opplæringstiltak enkeltplass innebærer at brukeren deltar et ordinært videregående opplæringsløp i regi av fylkeskommunen. Ofte vil da Nav-brukeren gå i en klasse med andre deltakere, som ikke nødvendigvis har noe med Nav å gjøre. Opplæringstiltak enkeltplass innebærer ikke et *avtalefestet* samarbeid mellom

også inngå samarbeid om opplæringstilbud spesielt tilrettelagt for Navs brukere.¹⁰ I enkelte tilfeller deltar personer med tilknytning til Nav i opplæring uten at det er registrert som tiltak hos Nav (ofte kalt «jobbrettet egenaktivitet»)¹¹ Nav har også andre arbeidsmarkedstiltak, for eksempel mentortiltak eller Arbeid med støtte (AMS), som kan brukes som støttetiltak for deltakere i fag- og yrkesopplæring.

3. Rettslige rammer for deling av personopplysninger

3.1 Hva vil det si å dele personopplysninger?

Opplysninger i en sak, som direkte eller indirekte kan identifisere en fysisk person, er personopplysninger.¹² All tilgjengeliggjøring av personopplysninger, både muntlig og skriftlig, anses som deling.

Det stilles ingen formkrav til delingen, men både prinsipper for god forvaltningsskikk og ansvarlighetsprinsippet etter personvernforordningen forutsetter at forvaltningsorganer kan dokumentere hvilke personopplysninger som er delt, hvorfor det er gjort, hvordan brukermedvirkning er ivarettatt og hvilket rettslig grunnlag som er brukt. I praksis betyr dette at når Nav og fylkeskommunen skal dele personopplysninger, må vurderingene som er gjort, gjøres skriftlige i tråd med interne rutiner for dette.

For å sikre at personopplysninger kun brukes i tråd med delingsformålet og at delingen vil «fremme avgiverorganets oppgaver», må Nav og fylkeskommunen sørge for at de har en felles forståelse av hvorfor opplysningene deles og hvordan de vil bli brukt i oppfølgingen av deltakeren. I mer faste samarbeid kan dette avklares i samarbeidsavtalen. I enkeltsaker må Nav og fylkeskommunen finne en egnet måte å avklare dette på før delingen skjer.

Nav og fylkeskommune, men i mange tilfeller kan det oppstå behov for samarbeid rundt enkeltpersoner, og følgelig behov for deling av personopplysninger.

¹⁰ Nav og fylkeskommune kan inngå en offentlig-offentlig samarbeidsavtale (jf. [anskaffelsesforskriften § 3-3](#)) hvis det jevnlig er flere brukere som har rett til, men ikke kan nyttiggjøre seg av det ordinære fylkeskommunale opplæringstilbudet. Dette innebærer at fylkeskommunen setter opp et opplæringstilbud som er spesielt tilpasset behovene til en brukergruppe hos Nav. Nav kan da bidra med finansiering av opplæringen, og/eller ha en aktiv rolle i samarbeidet rundt deltakernes opplæringsløp. Ofte vil det være snakk om at det settes opp egne samarbeidsklasser, som da utelukkende består av brukere fra Nav. Alternativt kan samarbeidsavtalen innebære samarbeid om enkeltplasser med særskilt tilrettelegging for Nav-brukere.

¹¹ Jobbrettet egenaktivitet skjer typisk når en AAP-mottaker som har medisinsk behandling som hovedaktivitet samtidig ønsker å ta opp noen fag fra videregående. Det kan også være brukere med oppfølging fra kommunal side av Nav-kontoret, som starter på videregående etter avtale med en Nav-veileder, men uten at det registreres som opplæringstiltak.

¹² GDPR art. 4 nr. 1.

3.2 Behandlingsgrunnlag etter GDPR

Personopplysninger kan bare deles hvis det finnes et rettslig grunnlag (behandlingsgrunnlag) i personvernforordningen (GDPR) som tillater det. Noen personopplysninger regnes som særlig sensitive, og deling av disse er tillatt i færre situasjoner og under strengere vilkår enn andre opplysninger.¹³ Hvis personopplysningene er underlagt taushetsplikt, kreves det i tillegg et unntak fra taushetsplikten for å kunne dele disse.

Deling og mottak av personopplysninger, også særlige kategorier, mellom Nav og fylkeskommunen i forbindelse med en deltakers gjennomføring av VOV, vil være lovlig etter GDPR art 6 nr. 1 bokstav e og art 9 bokstav b eller g¹⁴, så lenge delingen også er tillatt etter nasjonal lov.¹⁵ I tillegg må delingen i hvert enkelt tilfelle oppfylle krav om

- **formålsbegrensning** – opplysningene skal brukes til et tydelig definert formål
- **dataminimering** – det deles bare opplysninger som faktisk er relevante og forholdsmessige for formålet
- **nødvendighet** – det er en klar sammenheng mellom opplysningene og oppgaven de skal brukes til

3.3 Unntak fra taushetsplikt som utfyller GDPR

Fordi personopplysninger som deles mellom Nav og fylkeskommunen som oftest er taushetsbelagte opplysninger, vil det nasjonale lovgrunnlaget for å dele slike opplysninger i forbindelse med VOV være forvaltningsloven 13 b nr. 5.¹⁶ Bestemmelsen gir adgang til deling mellom to offentlige forvaltningsorganer når det er «nødvendig å gi for å fremme avgiverorganets oppgaver etter lov, instruks eller oppnevningsgrunnlag».

Dette innebærer at:

¹³ Se GDPR art. 9. nr. 1 for en liste over særlige kategorier.

¹⁴ I artikkel 6 nr.1 bokstav a til f oppstilles en uttømmende liste over behandlingsgrunnlag som er aktuelle. Offentlige myndigheters rettslige grunnlag for behandling av personopplysninger er i hovedsak personvernforordningen artikkel 6 nr.1 e; «behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt». For særlige kategorier av personopplysninger, tidligere kalt sensitive personopplysninger, bruker Nav artikkel 9 nr. 2 bokstav b om å utøve rettigheter på områdene arbeidsrett, trygderett og sosialrett, eller g om hensynet til viktige allmenne interesser som rettslig grunnlag.

¹⁵ Personvernforordningen stiller krav om supplerende rettsgrunnlag i nasjonal rett for behandling av personopplysninger. Navs generelle behandlingshjemmel finner man i Nav-loven § 4 a første ledd om behandling av personopplysninger. Denne gir en generell hjemmel når det er «nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter de lovene som etaten administrerer». Opplysningenes nødvendighet avhenger derfor av innholdet i lovene om arbeidsmarkedstiltak. For fylkeskommunen gir opplæringslova § 25-1 en tilsvarende generell hjemmel for behandling av personopplysninger «når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter lova».

¹⁶ For en mer inngående juridisk redegjørelse for bruken av denne bestemmelsen, se kapittel 8.2 i rapporten [Deling av personopplysninger mellom NAV og fylkeskommunen | HK-dir.](#)

- Delingen må øke sannsynligheten for at den som deler opplysningene vil kunne utføre en eller flere av oppgavene sine bedre. Det skal tas utgangspunkt i om delingen gir et positivt bidrag til oppgaveløsningen sammenlignet med en situasjon der opplysningene ikke deles.
- Du må alltid gjøre en konkret og individuell vurdering i hver enkelt sak.

Det avgjørende, etter forvaltningsloven § 13 b nr. 5, er at delingen bidrar til at avgiverorganet kan utføre sine egne lovpålagte oppgaver bedre, selv om opplysningene benyttes av et annet organ. Så lenge Nav og fylkeskommunen har det samme overordnede formålet om å kvalifisere voksne til arbeidslivet, vil kravet om nødvendighet som oftest være oppfylt når det oppstår behov for å dele opplysninger med formål om å gi en voksen best mulige samordnede rammer og støtte i et opplæringsløp.

Du må likevel vurdere konkret og individuelt om delingen vil kunne gi et positivt utslag for deltakeren i det enkelte tilfelle. Dette må avgjøres ut fra deltakerens situasjon, formålet med delingen og hvilke virkemidler Nav eller fylkeskommunen faktisk kan ta i bruk. Ansatte i Nav og fylkeskommunen må derfor selv vurdere om det å gi ut opplysninger vil være nødvendig for oppgaveløsningen i den konkrete saken. Se kapittel 4 for eksempler på aktuelle delingssituasjoner.

3.4 Deling skal ikke brukes til kontrollformål

Opplysninger deles for å gi deltakeren et best mulig og samordnet opplæringsløp som kvalifiserer deltakeren til arbeidslivet. Formålet med delingen er støtte og oppfølging, ikke straff eller kontroll. Opplysningene skal derfor ikke deles eller brukes for å lete etter feil, ilegge sanksjoner eller avslutte tiltak eller ytelser som et mål i seg selv.

Samtidig vil personopplysninger som deles fra fylkeskommunen inngå i Navs ordinære lovpålagte oppfølging av deltakeren, for eksempel ved vurdering av om et opplæringstiltak er egnet eller om vilkårene for en ytelse er oppfylt. Slik bruk vil være tillatt, så lenge det er i tråd med delingsformålet og deltakerens forventninger.

Deltakeren må også være informert og få mulighet til å medvirke. Se like nedenfor i kapittel 3.5.

3.5 Betydningen av brukermedvirkning

Deltakeren er hovedaktøren i prosessen frem til en stabil tilknytning til arbeidslivet. Det er derfor viktig å legge stor vekt på tillit og dialog i samarbeidet. Vurderingen av om personopplysninger skal deles i forbindelse med opplæring, skal ta utgangspunkt i hva som er til nytte for deltakeren, og deling skal skje i samarbeid og i åpen dialog med ham/henne. Deling av personopplysninger skjer på grunnlag av lovhjemmel, ikke samtykke. Det betyr at du ikke trenger å innhente samtykkeerklæring for å kunne dele

lovlig. Samtidig skal deltakeren få god og tydelig informasjon om hva som deles, hvorfor deling vurderes som relevant og hvordan opplysningene blir brukt. Deling er et tilbud om støtte, ikke et pålegg. Deling bør derfor ikke skje hvis deltakeren motsetter seg det.¹⁷

3.6 Mottakers oppgaver og betydningen av samarbeid

For at delingen skal være lovlig, må også mottakeren av opplysningene ha en eller flere oppgaver gitt i lov eller forskrift som begrunner at det er nødvendig å samle inn og bruke personopplysningene som blir delt.

For Nav er det særlig Nav-loven og arbeidsmarkedsloven og tilhørende forskrift som vil begrunne innsamling og bruk av personopplysninger som mottas ved deling fra fylkeskommunen. Formålet vil være veiledning, kartlegging og oppfølging av voksne arbeidssøkere.¹⁸

For fylkeskommunen vil det være bestemmelser i opplæringsloven og opplæringsforskriften som gir regler om inntak, organisering og tilpasning eller tilrettelegging av opplæringstilbud for deltakere i VOV.¹⁹

Nav og fylkeskommunen er i tillegg forpliktet til å samarbeide når det er nødvendig for å gi et helhetlig og samordnet tjenestetilbud til voksne arbeidsledige som mottar oppfølging fra Nav og som har rett til VOV. Det følger av opplæringslova § 24-1 og Nav-loven § 15a.²⁰

I slike samarbeid kan det være nødvendig for fylkeskommunen å samle inn flere opplysninger om deltakeren, eksempelvis knyttet til oppfølgingen i Nav, enn det vil være behov for utenfor slike samarbeid. Tilsvarende vil det for Nav kunne være nødvendig å få

¹⁷ Deling kan foregå også i tilfeller der deltakeren er uenig, men bør som hovedregel ikke skje. I disse tilfellene bør en jurist bistå i vurderingen.

¹⁸ Arbeidsmarkedsloven § 1, om lovens formål, sier at loven skal bidra til et «inkluderende arbeidsliv gjennom høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet». De konkrete tiltakene er nærmere regulert i tiltaksforskriften, der hovedformålet med arbeidsmarkeditiltak etter § 1-1 er å «styrke tiltaksdeltakernes muligheter til å skaffe seg eller beholde arbeid. Etter forskriftens § 7-1, om formålet til opplæringstiltaket, skal opplæring «bidra til at arbeidssøkere kvalifiseres til ledige jobber».

¹⁹ Opplæringslovas overordnede formål er etter § 1-1 å «leggje til rette for at barn, ungdom og vaksne får god opplæring i eit godt miljø». Det er vidare gitt flere konkrete formål med opplæringen i § 1-3, og for voksne er det ytterligere presisert i § 18-1 at «Opplæringa skal byggje på den kompetansen deltakarane allereie har, og skal leggjast opp slik at deltakarane så raskt som mogleg kan oppnå relevant kompetanse for arbeid eller vidare utdanning». Fylkeskommunen skal etter lovens § 19-2 tilpasse opplæringstilbudet til deltakernes livssituasjon og etter §§ 19-5 og 11-1 generelt sikre «eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa uavhengig av føresetnader».

²⁰ Nav-loven § 15 a gir Nav-kontoret, både den statlige og kommunale delen, en plikt til å samarbeide med offentlige organer og tjenesteytere, hvis det er «nødvendig for å gi brukeren et helhetlig og samordnet tjenestetilbud». Reglene om taushetsplikt gjelder for samarbeid etter Nav-loven § 15 a. Ordlyden i opplæringslova § 24-1 tilsvarer Nav-lovens ordlyd og bestemmelsen inneholder samme taushetsplikt.

flere detaljerte opplysninger om opplæringsløpet og tilpasninger som gjøres, enn det vil være behov for utenfor slike samarbeid.

Samarbeidsbestemmelsene tillater slik utvidet innsamling og bruk av personopplysninger i slike samarbeid, men det er fortsatt forvaltningsloven § 13 b. nr. 5 som gjør selve delingen av opplysningene mellom Nav og fylkeskommunen lovlig.

3.7 Hvilke opplysninger kan deles?

Når taushetsbelagte opplysninger deles i tråd med rammene i kapittel 3, vil delingen være lovlig.

Det er ikke mulig å gi en uttømmende liste over hvilke typer personopplysninger det er tillatt å dele mellom Nav og fylkeskommunen og når. Det kan også være aktuelt å dele særlige kategorier av personopplysninger, forutsatt at vilkårene etter personvernregelverket og forvaltningsloven § 13 b nr. 5 er oppfylt. Deling kan være aktuelt i følgende overordnede tilfeller:

- Tilpasning/tilrettelegging av opplæringsløp
- Oppfølging av deltakeren
- Valg av praksisplass/læreplass
- Vurdering av tiltak eller ytelser

4. Slik vurderer du om personopplysninger kan deles

Behovet for å dele personopplysninger kan oppstå på ulike tidspunkt i opplæringsløpet. Det kan være behov for å dele personopplysninger etter at plass i VOV er avklart, både før opplæringen starter og underveis.

Før Nav eller fylkeskommunen deler taushetsbelagte opplysninger, må du alltid gjøre en konkret og individuell vurdering. Vurderingen bør ta utgangspunkt i disse spørsmålene:

1. Hvilken konkret oppgave skal jeg løse, og hjelper delingen meg med å utføre oppgaven bedre?
2. Hvilke opplysninger er nødvendige for å løse denne oppgaven?
3. Kan formålet nås uten å dele personopplysninger eller med mindre detaljerte og/eller sensitive personopplysninger?
4. Ønsker deltakeren at jeg deler disse opplysningene?

Spørsmålene gjelder både når Nav deler opplysningene med fylkeskommunen og når fylkeskommunen deler opplysningene med Nav.

4.1 Hvilken konkret oppgave skal jeg løse?

Det første spørsmålet er hvilken konkret oppgave delingen skal bidra til å løse – det vil si hva formålet med delingen er. Formålet kan ikke beskrives for generelt, for eksempel som «godt samarbeid», «helhetlig oppfølging» eller «bedre informasjonsflyt». Det må være mulig å peke på hvilken oppgave hos Nav eller fylkeskommunen som kan løses bedre ved at opplysningene deles.

For Nav kan oppgaven for eksempel være å følge opp brukeren i opplæringstiltak, vurdere behov for supplerende tiltak, bidra til å finne egnet praksis eller vurdere om tiltak eller støtte bør justeres.

For fylkeskommunen kan oppgaven for eksempel være å organisere opplæringen, tilrettelegge undervisningen, følge opp fravær og progresjon, forebygge avbrudd eller legge til rette for overgang til praksis eller læretid.

Delingsformålet skal avklares med mottakeren, slik at mottakeren er innforstått med hva personopplysningene kan brukes til.

Det er ikke tilstrekkelig at kun formålet er definert, delingen må også bidra til at avgiverorganet (det vil si den som deler) kan utføre sin egen oppgave bedre. At opplysningene kan være nyttige, interessante eller praktiske for mottakeren er ikke nok. Delingen må ha en konkret funksjon i oppfølgingen av deltakeren.

Eksempel 1 – Nav deler med fylkeskommunen:

Nav kjenner til at deltakeren blir utrygg i større klasser. Nav vet også at deltakeren har bedre forutsetninger for å delta hvis han/hun kan trekke seg ut av undervisningen uten å måtte forklare seg der og da. Nav ser at hvis de deler denne informasjonen med fylkeskommunen, så kan skolen tilpasse opplæringen til dette behovet. Delingen hjelper Nav å utføre oppgaven sin bedre, fordi det øker sannsynligheten for å gjennomføre opplæringstiltaket.

Eksempel 2 – Nav deler med fylkeskommunen:

Deltakeren skal starte i opplæring, men har noen utfordringer som gjør at det er risiko for at opplæringssituasjonen blir krevende for ham/henne å stå i. Nav kontakter fylkeskommunen for å informere om deltakerens tilknytning til Nav, og om kontaktinformasjon til deltakerens Nav-veileder. Fylkeskommunen vet da hvem de kan kontakte hvis det oppstår utfordringer. Delingen hjelper Nav å utføre oppgaven sin bedre, ved å tilrettelegge for samarbeid med fylkeskommunen og dermed øke sannsynligheten for at utfordringer som oppstår underveis i opplæringstiltaket blir løst.

Eksempel 3 – Nav deler med fylkeskommunen:

Deltakeren har i forkant av opplæringstiltaket gjennomført et annet arbeidsmarkedstiltak i regi av Nav. I sluttrapporten fra tiltaket kommer det frem at

deltakeren har utfordringer med å konsentrere seg over tid, og at dette har ført til utfordringer i tidligere praksisopphold og undervisningssituasjoner. Nav deler opplysninger med fylkeskommunen, slik at de kan vurdere behov for å tilpasse og tilrettelegge opplæringen. Delingen hjelper Nav å utføre oppgaven sin bedre, fordi delingen øker sannsynligheten for at deltakeren får riktig oppfølging fra fylkeskommunen og klarer å gjennomføre opplæringen.

Eksempel 4 – fylkeskommunen deler med Nav:

Fylkeskommunen ser at deltakeren har økende fravær og står i fare for å avbryte opplæringen. Hvis fylkeskommunen deler dette med Nav, kan Nav vurdere om det er behov for justeringer i oppfølgingen eller andre tiltak som kan bidra til at deltakeren fullfører. Delingen hjelper fylkeskommunen med å utføre oppgaven sin bedre, fordi den kan bidra til å forebygge avbrudd og sikre gjennomføring av opplæringen.

Eksempel 5 – fylkeskommunen deler med Nav:

Det oppstår vanskeligheter med å finne en egnet lærebedrift for deltakerens læretid. Fylkeskommunen kontakter Nav og forteller om utfordringene og behovet. Nav kan ha tilgang til arbeidsgiverkontakter og/eller informasjon om muligheter på arbeidsmarkedet, som kan bidra i prosessen. Delingen hjelper fylkeskommunen med å utføre oppgaven sin bedre, fordi den bidrar til at deltakeren får læreplass og etter hvert fagbrev.

Eksempel 6 – fylkeskommunen deler med Nav:

Deltakeren begynte på videregående opplæring mens han/hun var deltaker i introduksjonsprogrammet, men rakk ikke å fullføre. Deltakeren registrerer seg hos Nav etter endt programtid, og har behov for oppfølging for å klare å fullføre opplæringen. Fylkeskommunen kontakter Nav for å informere om status i opplæringsløpet, planer videre og deltakerens oppfølgingsbehov. Delingen hjelper fylkeskommunen med å utføre oppgaven sin bedre, fordi avslutning av introduksjonsprogram er forbundet med høy fare for frafall fra opplæringen, og samarbeid med Nav kan bidra til å motvirke frafall.

4.2 Hvilke opplysninger er nødvendige for å løse denne oppgaven?

Når oppgaven er avklart, må du vurdere hvilke konkrete opplysninger som er nødvendige for å løse den. Det er ikke adgang til å dele flere opplysninger enn det som trengs for formålet.

4.3 Kan formålet nås uten å dele personopplysninger eller med mindre detaljerte eller mindre sensitive opplysninger?

Selv om deling kan være relevant, må du vurdere om formålet kan nås på en mindre inngripende måte. Dette er kjernen i dataminimering.

Det kan for eksempel være mulig å

- la deltakeren selv formidle opplysningene
- gjennomføre en trekantsamtale med deltakeren, Nav og fylkeskommunen
- dele opplysningene på et mer overordnet nivå
- beskrive funksjons- eller tilretteleggingsbehov i stedet for diagnose
- dele færre detaljer om bakgrunnen for et behov

Eksempel – diagnose trenger ikke deles:

Nav vet at deltakeren har sosial angst. Fylkeskommunen trenger ikke nødvendigvis å få vite diagnosen. Det kan være tilstrekkelig at Nav opplyser at deltakeren har behov for å kunne trekke seg ut av undervisningen uten å forklare seg.

Eksempel – sensitive opplysninger kan beskrives mer skånsomt:

Deltakeren opplyser fylkeskommunen om en PTSD-diagnose og lav tro på egne muligheter i arbeidslivet. Nav trenger ikke nødvendigvis å få vite diagnosen. Det kan være tilstrekkelig at fylkeskommunen informerer Nav om at deltakeren har behov for støtte ved overgang til praksis eller arbeid, og at arbeidsrettet oppfølging kan være relevant.

Eksempel – fravær:

Ved høyt fravær kan fylkeskommunen ha behov for å kontakte Nav. Det betyr likevel ikke at alle detaljer om årsaken til fraværet skal deles. Ofte kan det være nok å opplyse at fraværet øker, og at du vurderer om Nav kan bidra med oppfølging eller tiltak.

4.4 Ønsker deltakeren at jeg deler disse opplysningene?

Deling skjer på grunnlag av lovhjemmel, ikke samtykke. Samtidig skal deling skje i åpen dialog med deltakeren. Deltakeren bør få vite hvilke opplysninger som vurderes delt, hvorfor opplysningene er relevante, hvem de skal deles med og hvordan de kan bli brukt.

Hvis deltakeren motsetter seg delingen, bør deling som hovedregel ikke skje. Deling skal være et virkemiddel for støtte og samordnet oppfølging, ikke oppleves som kontroll eller press.

4.5 Dokumenter vurderingen

Vurderingen bør dokumenteres skriftlig og arkiveres i relevant fagsystem.

Dokumentasjonen bør kort vise

- hvilken konkret oppgave delingen skulle støtte
- hvorfor delingen ble vurdert å hjelpe oppgaveløsningen
- hvilke opplysninger som ble vurdert som nødvendige
- om mindre inngripende alternativer ble vurdert
- hvordan deltakeren ble involvert og informert
- hvem opplysningene ble delt med
- hvordan delingen ble gjennomført

5. Oppsummering

Det er et lovlig handlingsrom for deling av taushetsbelagte personopplysninger mellom Nav og fylkeskommunen. Nøkkelen er å kartlegge, vurdere og dokumentere

- klare formål
- konkrete vurderinger
- dataminimering
- brukermedvirkning

Deling skal bidra til å støtte den voksne i å gjennomføre videregående opplæring og kvalifisere til arbeid, og skal aldri brukes mer enn nødvendig.

6. Eksempler på personopplysninger som kan deles

Følgende tabell viser typiske kategorier av opplysninger som kan være nødvendige, forutsatt konkret behov og formål. Tabellen er ikke uttømmende.

Type personopplysninger	Hva Nav kan bruke opplysningene til	Hva fylkeskommunen kan bruke opplysningene til
Opplysninger om deltakelse og progresjon i opplæringen	Følge opp behov for veiledning, justering av tiltak eller annen støtte for å sikre gjennomføring	Vurdere behov for pedagogisk tilrettelegging, oppfølging av fravær og progresjon i opplæringsløpet
Opplysninger om risiko for avbrudd eller manglende gjennomføring	Iverksette tidlig oppfølging og vurdere om tiltak eller støtte bør justeres	Tilpasse opplæringen eller oppfølgingen for å forebygge avbrudd
Opplysninger om behov for tilrettelegging	Vurdere behov for supplerende tiltak eller annen støtte i opplæringsperioden	Planlegge og gjennomføre nødvendig pedagogisk eller praktisk tilrettelegging

Opplysninger om oppfølging og tiltak fra Nav	Samordne egen oppfølging og sikre helhet	Tilpasse opplæringen til deltakerens samlede oppfølgingssituasjon
Opplysninger om arbeidsevne, mål og videre planer	Vurdere overgang til arbeid, videre tiltak eller annen kvalifisering etter opplæring	Se opplæringen i sammenheng med deltakerens mål og planlagte videre løp
Praktiske og administrative opplysninger	Sikre korrekt og samordnet oppfølging, herunder kontakt og fremdrift	Planlegge og følge opp opplæringsløpet på en hensiktsmessig måte
Identifikasjonsopplysninger	Sikre riktig kommunikasjon og oppfølging av den enkelte deltaker	Sikre riktig kommunikasjon og oppfølging av den enkelte deltaker
Helseopplysninger	Hjelpemidler og tilrettelegging	Tilrettelegging i undervisningen
Opplysninger om sosiale forhold	Tilpasse støtte etter sosiale barrierer for deltakelse	Tilpasse undervisningen etter sosiale barrierer for deltakelse.